

Sygn. akt I PKN 76/96

W Y R O K

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 lutego 1997 r.

Sąd Najwyższy - Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie następującym:

Przewodniczący SSN Teresa Flemming-Kulesza

Sędziowie SN Kazimierz Jaśkowski (sprawozdawca)

Walerian Sanetra

Protokolant: Zofia Zakrzewska

z udziałem prokuratora Prokuratury Krajowej Witolda Bryndy

po rozpoznaniu w dniu 6 lutego 1997 r.

sprawy z powództwa Ewy Komińskiej-Cozaś

przeciwko Sądowi Wojewódzkiemu w Kaliszu

o wynagrodzenie

na skutek kasacji Ministra Sprawiedliwości S/C VII P 5320/928/95

od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w

Poznaniu

z dnia 29 grudnia 1994 r., sygn. akt VI Pr 489/94

**1. u c h y l a zaskarżony wyrok oraz poprzedzający go wyrok
Sądu Rejonowego-Sądu Pracy w Środzie Wielkopolskiej z
dnia 10 października 1994 r., sygn. akt IV P 645/94 w pkt I i III
w częściach dotyczących wynagrodzenia za okres od dnia
10 marca 1992 r. do dnia 31 maja 1992 r. i w tym zakresie**

przekazuje sprawę temu Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

2. o d d a l a kasację w pozostałej części.

U z a s a d n i e

Minister Sprawiedliwości wniósł kasację od prawomocnego wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu z dnia 29 grudnia 1994 r., VI Pr 489/94, wydanego w sprawie z powództwa Elżbiety Komińskiej-Cozaś przeciwko Sądowi Wojewódzkiemu w Kaliszu o wynagrodzenie. Temu wyrokowi zarzucił rażące naruszenie art. 3 § 2 k.p.c. (w brzmieniu sprzed dnia 1 lipca 1996 r.), art. 16 pkt 2 ustawy z dnia 25 stycznia 1992 r. o zasadach gospodarki finansowej państwa w 1992 r. (Dz. U. Nr 21, poz. 83), art. 28 i 37 pkt 1 ustawy budżetowej na rok 1992 (Dz. U. Nr 50, poz. 229) oraz naruszenie interesu Rzeczypospolitej Polskiej i wniósł o uchylenie tego wyroku oraz poprzedzającego go wyroku Sądu Rejonowego-Sądu Pracy w Środzie Wlkp. z dnia 10 października 1994 r., sygn. akt IV P 645/94, w części uwzględniającej powództwo w pkt I oraz w pkt III i przekazanie sprawy w tym zakresie temu Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu wskazano, że Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Środzie Wlkp. zasądził od Sądu Wojewódzkiego w Kaliszu na rzecz powódki Ewy Komińskiej-Cozaś tytułem wyrównania wynagrodzenia oraz skapitalizowanych odsetek kwotę 14.239.526 zł za okres od 1 stycznia 1992 r. do 31 maja 1992 r. na podstawie przeciętnego wynagrodzenia w sferze produkcji materialnej za I i II kwartał 1992 r., ogłoszonego w Monitorze Polskim i art. 71 Prawa o ustroju sądów powszechnych, oddalając powództwo w zakresie żądania przez powódkę zasądzenia podatku dochodowego za ten okres w kwocie 1.490.412 zł. Wniesiona od tego wyroku rewizja została oddalona przez Sąd II instancji, który dzieląc ustalenia i stanowisko Sądu I instancji podniósł, że przepis art. 71 Praw o ustroju sądów powszechnych nie został formalnie uchylony przez ustawy budżetowe i dlatego nie ma żadnych powodów by odmówić mu mocy wiążącej.

Zdaniem skarżącego w sprawie znajdują zastosowanie wyżej wymienione przepisy, przewidujące okresowe ustalanie wynagrodzeń sędziów w oparciu o niższą

podstawę niż to wynikałoby z art. 71 prawa o ustroju sądów powszechnych. Sprzeczność między przepisami różnych ustaw w przypadku, gdy późniejsze nie uchylają w wyraźny sposób wcześniejszych, podlega usunięciu przy zastosowaniu reguły *lex posterior derogat legi priori*. Wynika stąd, że przepisy tych ustaw jako późniejsze uchylają w okresie ich obowiązywania przepis art. 71 Prawa o ustroju sądów powszechnych. Bez znaczenia przy tym jest, że regulacje prawne wynagrodzeń sędziów zostały zamieszczone w przepisach dotyczących budżetu państwa, gdyż o znaczeniu przepisu nie decyduje to, w jakim akcie został on zamieszczony, lecz jego treść i funkcja.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Według art. 16 pkt 2 ustawy z dnia 25 stycznia 1992 r. o zasadach gospodarki finansowej państwa w 1992 r. (Dz. U. Nr 21, poz. 83), do czasu uchwalenia ustawy budżetowej na 1992 r. do ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziów Sądu Najwyższego, sędziów sądów powszechnych i prokuratorów stosuje się przeciętne wynagrodzenie w sferze produkcji materialnej w pierwszym kwartale 1991 r. Orzeczeniem z dnia 30 listopada 1993 r., sygn. K 18/92 (OTK 1993 r. cz. II poz. 41) Trybunał Konstytucyjny uznał ten przepis za sprzeczny z Konstytucją w zakresie odnoszącym się do czasu przed jego wejściem w życie. W obwieszczeniu z dnia 15 czerwca 1994 r. (Dz. U. Nr 74, poz. 338) Prezes Trybunału ogłosił utratę mocy obowiązującej omawianego przepisu w zakresie odnoszącym się do czasu przed jego ogłoszeniem w Dzienniku Ustaw. Obejmuje to okres od dnia 1 stycznia 1992 r. do dnia 9 marca 1992 r., gdyż ustawa o zasadach gospodarki finansowej państwa w 1992 r. została ogłoszona w Dzienniku Ustaw Nr 21 z dnia 10 marca 1992 r. Oznacza to, że we wskazanym wyżej okresie powódka nabyła prawo do wynagrodzenia w wysokości wynikającej z art. 71 prawa o ustroju sądów powszechnych. Wynagrodzenie to powinno być ustalone na podstawie przeciętnego wynagrodzenia w sferze produkcji materialnej w gospodarce narodowej bez wypłat z zysku w I kwartale 1992 r. (tak uchwala Trybunał Konstytucyjny z dnia 17 lutego 1993 r., sygn. W 4/92 - Dz. U. Nr 17, poz. 81, OTK 1993 r. cz. I poz. 15). W tym zakresie kasacja nie jest zatem uzasadniona.

W okresie od dnia 10 marca 1992 r. do dnia 31 maja 1992 r. powódka nabyła prawo do wynagrodzenia określonego w art. 16 ust. 2 ustawy o zasadach gospodarki finansowej państwa w 1992 r.

Nie są trafne poglądy obu Sądów o wyższej mocy obowiązującej Prawa o ustroju Sądów powszechnych w porównaniu z ustawą o zasadach gospodarki finansowej państwa w 1992 r. Taka hierarchia musiałaby mieć umocowanie w Konstytucji, czego jednak w niej brak. Ustawa taka, zwana okołobudżetową, nie jest ustawą budżetową w rozumieniu art. 20 Małej Konstytucji, której przedmiotem mogą być tylko dochody i wydatki państwa. Trafnie podniesiono zatem w kasacji, że sprzeczność między tymi ustawami powinna być usunięta przy pomocy ogólnych metod wykładni dwóch równorzędnych aktów prawnych.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji (art. 393¹² i art. 393¹³ § 1 k.p.c.).